

ایبتکین راه سر

ڈاکٹر علی دوست بلوچ

کس بے جست ء اے کتاب ء یا ایشی ء بہرے چاپ ء شکر
گرت نہ کنت ۔

کتاب ء نام :- ابیتکس راہسر

شاعر :- ڈاکٹر علی دوست بلوچ

سال :- ۱۹۹۹ ء

دانگ :- ۵۰۰

بہا :- ۸۰ کلدار

کمپیوٹر کمپوزنگ :- سعید احمد شاہوانی ، کوئٹہ

چاپ جاہ :- یونائیٹڈ پرنٹرز ، کوئٹہ

شنگار

پروگریسو رائٹرز ایسوسی ایشن ، کوئٹہ

رژن ء مہرانی نام ء
کہ زند ء شوہاز ء گوں
ہمگر بیچ انت

رُژنِ مہرانی نامِ عَ
کہ زندِ شوہازِ عَ گول
ہمگرِ بیچِ اَنت

سمرگال _____ تاکدیم

- ۱- ڈاکٹر علی دوست ء آئی شاعری _____ ڈاکٹر فضل خاق _____ ۹
- ۲- من ء ایتگنیں راہ سر _____ ڈاکٹر علی دوست _____ ۱۲
- ۳- بے کراراں کرار بخشائیت _____ _____ ۱۳
- ۴- رشن ء زانت ء آجوتی ء ماہکان تو بیتگئے _____ _____ ۱۴
- ۵- واہگ ء مھر ء اے جہاں تنیگ انت _____ _____ ۱۵
- ۶- گل زمین _____ _____ ۱۶
- ۷- روج بدل بیت انت شپ بدل بیت انت _____ _____ ۱۹
- ۸- شپ ء رند ء سحاروش انت _____ _____ ۲۱
- ۹- آجوتی ء موسم _____ _____ ۲۳
- ۱۰- ہمسل _____ _____ ۲۴
- ۱۱- ترانگ جتانی ء کہ ہر دیں دل ء مہ بیت انت _____ _____ ۲۶
- ۱۲- گوانک _____ _____ ۲۸
- ۱۳- یاتانی ماہکان _____ _____ ۳۰
- ۱۴- ہما دلبر کہ کاڑانی سروک انت _____ _____ ۳۲
- ۱۵- کئے بزانت آسراے دل ء چوں انت _____ _____ ۳۳
- ۱۶- ہیالانی بندیک _____ _____ ۳۵

- ۱۷۔ مری پدا مرگ ۽ زر ۽
- ۱۸۔ ودار
- ۱۹۔ شکلیں زندیے بے غمیں لوٹاں
- ۲۰۔ زندگی چوں من بگوا زیناں ترا
- ۲۱۔ کد کدیں باریں حال کسیت بیلاں
- ۲۲۔ وتن
- ۲۳۔ چلہ بہ بیت ہتم کہ
- ۲۴۔ منی زندانت شپ ۽ گونگ
- ۲۵۔ وھدانت اگس زیاستی
- ۲۶۔ یات انت من ۽ شپ آ ماہکانی
- ۲۷۔ ماتیں وتن
- ۲۸۔ دپ ۽ سمبھیت تئی کہ ھیر ۽ جہاں
- ۲۹۔ مھر ۽ راہ ۽ کاروانے تو شوھاز
- ۳۰۔ ؟
- ۳۱۔ ھما درد ۽ جہان انت ۽ ھمائیں ھما راھسر
- ۳۲۔ کاری نیں ٹپ مئے دل ۽ چہ گار بنت
- ۳۳۔ خماریں دیدگان ۽ جام گشتگ
- ۳۴۔ گواڈگانی شہر ۽ بانک
- ۳۵۔ سرانت ، سوغات من ۽
- ۳۶۔ نظم بوتگ یا غزل کہ
- ۳۷۔ دئے لذتاں زھیر ۽
- ۳۸۔ کھروانئے ، کھرزائئے

- ۷۷ _____ ۳۹۔ گلین نیادانی ماہ ۽ ماہرکاں
- ۷۹ _____ ۴۰۔ ہمک موسم دل ۽ موسم
- ۸۱ _____ ۴۱۔ زانگ ۽ زانت ۽ سماہ گار انت تئی
- ۸۳ _____ ۴۲۔ ہمدلیں دوستاں پہ وھدے غم نہ بیت
- ۸۵ _____ ۴۳۔ راہ سراں زند ۽ کہ جند اوں گار کت
- ۸۷ _____ ۴۴۔ دل ۽ کستاں دل ۽ چہ در بکن ہمبل
- ۸۹ _____ ۴۵۔ چونہ انت کہ دل ترا بے حال کنت
- ۹۰ _____ ۴۶۔ زندماں چي تے داں آھر
- ۹۱ _____ ۴۷۔ نہ شب ہما نہ ماہرکاں
- ۹۳ _____ ۴۸۔ ہیال ۽ در نہ بیت انت بند زاناں
- ۹۵ _____ ۴۹۔ مر ۽ تنیگ ۽ لوٹاں
- ۹۶ _____ ۵۰۔ دل ۽ ویرانی ۽ گپاں شموشاں
- ۹۷ _____ ۵۱۔ تو شپاں کہ روچ لیک تے
- ۹۸ _____ ۵۲۔ شاہ بدن
- ۱۰۰ _____ ۵۳۔ زندگی
- ۱۰۱ _____ ۵۴۔ من کہ ہر گونگ ۽ ودار کناں
- ۱۰۳ _____ ۵۵۔ ہا تیکو (عطا ۽ نام ۽)
- ۱۰۵ _____ ۵۶۔ ہا تیکو
- ۱۱۲ _____ ۵۷۔ دو ۽ نیام ۽ گڈی گپ _____ عطا شاد / رجانک
- ۱۱۳ _____ ۵۸۔ چار کس آنی یکیں جیڑہ _____ عطا شاد / رجانک
- ۱۱۴ _____ ۵۹۔ مہر
- ۱۱۶ _____ ۶۰۔ راہ سر

- ۱۱۹ _____ وھدیکہ زند نالیت
- ۱۲۱ _____ جہراں درد ۽ گوارستہ ہر روج
- ۱۲۳ _____ واھگ شہ زندمان ۽ وھدے
- ۱۲۵ _____ ٹپ ۽ کدینگ بازگران انت
- ۱۲۶ _____ وھدیکہ تئی زھیر ۽ شنز انت نود سہتے
- ۱۲۸ _____ مے نگیں زند ۽ راہ ۽ در بیگواہ
- ۱۲۹ _____ شہدیں تران زہر بیتگان
- ۱۳۰ _____ وھد ۽ قسمت زندگانی
- ۱۳۲ _____ واھگاں زرد ۽ کدی ہون مکں
- ۱۳۳ _____ زندمان ۽ براہ تئی بچکنڈگ انت
- ۱۳۵ _____ ڈیھ ۽ حال
- ۱۳۹ _____ گلانی مہوشانی یات سوچ انت
- ۱۴۱ _____ مہلبیں نود ۽ وڑا زند گوزیت
- ۱۴۳ _____ زند ۽ بیگواہی
- ۱۴۶ _____ او دتن پلتیں
- ۱۴۸ _____ نیادانی بہشت
- ۱۵۰ _____ صوت
- ۱۵۲ _____ راجی صوت
- ۱۵۴ _____ صوت
- ۱۵۶ _____ صوت
- ۱۵۸ _____ شوہاز

کے کُشیت رُژن ۽ آ چراگ ۽ کہ

شہ دل ۽ ہوناں بالنتہ ہر روج

ڈاکٹر علی دوست ء آئی شاعری — دو گپ

پبلک ریلیشننگ (Public Relationing) ء اے عہد کہ ”ہرچی“
ء بستار ء بلاد ء سرا آئی اثر کسیت ڈاکٹر علی دوست ورنائیں شاعرانی ہمارد ء ء ء
انت کہ اے پیس دھندہ ء ہبراں مان نیاریت ء ء وتی صلاحیتانی سرا گیشتر بھیسہ
کتہ درد زوروک ء درد رودینوکیں شاعرے ء جہت ء آمن ء زانہ وتی شریدار
سرپد بوتگ ء پہ وتی کتاب ء چار لبرشات کنگ ء حکم ء ء واتگ ۔ انچو کہ ہر کسی فکر،
ھیال ، زانت مارگ جتا انت ہے پیم ء ہر کسی درد ء گرتی ہم جتا بنت ۔ انچو کہ
بازیں چیزانی میعار بازیں مردمانی حساب ء بدل بیت چو کہ کسے ء من شر رنگ
لیکاں بلے ہمیشی ء را دگرے شر رنگ سرپد نہ بیت ء آدگرے شر رنگ زانت ہے
پیم ء ہے پیمانہ شاعری ء ہم فٹ (Fit) کسیت ۔ دروے ء رودینگ ، آراگور کنگ
ء پدا آرا لبرانی جاگ ء ء آرگ ء شریں وڑے پیش کنگ ہر کسی ہم کارے نہ
انت ۔ بلکیں اے شاعری کارے ء انچیں شاعرے ء کہ آزمانگ ء سرد ء گرماں بہ
چشیت ۔ ڈاکٹر علی دوست ء شاعری ہم چہ وہد ء بازیں گر ء کشاں ، بازیں سفران پد
اے کساں ء ء اے جاہ ء اتلگ سر بوتگ ۔ آئی نہ تہنا پریشی جہد ء جفا سگنتگ
بلکیں آئی ء وتی مطالعہ ء قندیل ہم یکشل ء روک داشتگ ء آرا تا وتی وس ء
تسگ ء نتیشتگ ۔ من بازیں گیپانی ، ہیالانی ، چیزانی شاہدوں کہ علی ء سروڑ وڑیں

دیگاں گرتنگ۔ اگاں پے من ۽ اے گونگیں سرٹیکٹ دیگ ۽ حق نیت ۽ نہ
 لوٹیت ہم بلے آئی لبرانکی بلاد ۽ گیشینگ ۽ کار ۽ آیوکیں مردے ۽ را بگندے تمک
 برسیت۔ ڈاکٹر علی دوست ۽ رانہ تنہا مطالعہ ۽ اے کس ۽ آرنگ ۽ رینتنگ بلکیں
 آ مطالعہ ۽ اہمیت ۽ زانت ۽ پدا آئی گیشتریں سنگت وتی عمد ۽ نمائندہ ادبی مردم
 انت کہ چہ ہے دوئیں فیکٹراں (Factors) آئی چو آپ ۽ ورگ ۽ کارگرگ
 زانتنگ۔

نہ تنہا شاعری وت انچیں کارے کہ آ مردم ۽ سرجمیں وهد ۽ لوٹیت بلکیں
 ادب ۽ کجام ہم تک ۽ بہرے بہتیت آ سرجمیں وهد ۽ لوٹ ۽ کنت ۽ پدا فنی
 باریکیانی دربرگ ۽ ہاترا یک کثر ۽ پریکٹس ۽ توک ۽ بوہگ ہم الٹی گپے۔ پدا
 ڈاکٹر علی دوست ذمہ داریں ڈاکٹرے ہم است انت کہ ڈاکٹری ہم چہ آئی ۽
 درسیں وهد ۽ زورگ ۽ واہگدار انت۔ مئے ہما سنگت کہ اے دوئیں لبرانکی
 ”ناجوڑی“ ۽ ہوری ۽ گوجتنگ انت۔ آہانی کیر ۽ فنی حوالہ ۽ اگاں کسانیں کمی یے
 گندگ ۽ اٹک (منی چکی ۽) اگڈا باہد انت کہ گران مہذبیں وانوک آرا درگوز بکن
 انت، چیا کہ مئے وڑیں بازیں مردم ایڈہاک ازم ۽ شکار نہ انت ۽ وت ۽ راگوں
 لبرانک ۽ کمیٹڈ (Committed) زاناں ۽ اے مئے ہے کمیٹمنٹ (Commitment)
 انت کہ مارا نا اہتیں میلانی نیمگ ۽ یا قنوطی رجحانانی نیمگ ۽ نتیلیت بلکیں انچیں
 ایتے ۽ بیرکدار کنت کہ اے بیرکداری ۽ سرا ہر باشعوریں مردم ہر وهد ۽ فخر
 کنت۔

ڈاکٹر علی دوست ۽ شاعری ۽ توک ۽ لہتیں گپ چوکوہ ۽ مک انت کہ آئی
 شاعری ۽ انفرادیت دینت چوش کہ وطن دوستی، قوم دوستی ۽ زبان دوستی،
 بدحالی ۽ زورانسری، زوراک ۽ خلاف ۽ نفرت، وتی شہیدانی قدر ۽ عزت، یورپ
 ۽ نندیت بلے وتی وطن ۽ ہروڑ ۽ گندیت، وابانی، ہیالانی تہا، آوتی ”نام گپتگیں

کامریڈانی "سرء طنز کنگ ء ریاء لہاز ہم نہ کنت - آراوت ماں وتی جنگ ء مڑ
ہم سک تورنگ -

ڈاکٹر علی دوست انسانے ء زندگیں انسانے ، شعور ء سمائے داریت ،
زندء واقعاتاں چے ہم متاثر بیت - بازیں مردم متاثر بوہگ ء شتریں عمل سرپد نہ
بنت بلے ہر زندگیں چیز الم ء ڈولے نہ ڈولے متاثر بیت - اے آئی عقیدت انت یا
اثر زورگ کہ عطا ء ساحر ء وتی شاعری ء یات کنت - بلے من ء ڈاکٹر علی
دوست ء شاعری ء ہما چیز چہ درستال گیشتر دوست بیت آڈاکٹر علی دوست ء رجائی
فکر انت یا اُمیت انت کہ ہمیشی بنیاد ء سرا علی دوست ء وتی لہزانی قلات بستگ -

اے ہبر راست انت تو نیائے نوں

ما بلے راہ تئی چارنتہ ہر روج

ڈاکٹر فضل خالق ، کیچ 27.7.1998 -

”من ۽ ابيتکين راهسر“

چوش که شاعری ایو کا جب زگانی درانگازی ۽ نام نہ انت ۽ نسیکه یک
 دماغی عمل یے۔ بلکن ۽ شاعری سساء ۽ سما ۽ هوری ۽ یک ڈولداریں عمل یے نام
 انت۔ شاعری ۽ تہ ۽ شاعر ۽ جند یک نہ یک ڈولے ۽ الم ۽ موجود بیت انت ہی
 پیم ۽ شکر لبزیں ملا فاضل رند ۽ بگرے داں عطا شاد ۽ بلوچی شاعری ۽ ہمک دور
 ۽ شاعراں وتی دور ۽ زمانگ ۽ حالتانی حوالہ ۽ شعر تخلیق کُرتگ۔ گوں ایشی ۽ هور
 آھاں حُسن ۽ عشق، مہر ۽ محبت ۽ بانور ہم گوں دل ۽ میل ۽ سمبھینتگ۔ ے
 دور ۽ باریگ ۽ لوٹ ۽ گزر شاعری ۽ حوالہ ۽ چے بوتگ انت ۽ چے انت۔ ہمک
 نوک دراهتکین شعرانی دپتر ۽ آیک ۽ رند وانوکاں ابید آوکیں وهد ہم اے
 فیصلہ ۽ کنت کہ کیا کجام زہم جتگ۔ ”ابیتکین راهسر“ ہمیش انت کہ شے دیم ۽
 انت۔ ایشی تہ ۽ شعر اگاں شاعری ۽ کچ ۽ کیل ۽ گندگ ۽ اھنت گڈا اے منی
 وش بھتی انت کہ منی جکانسری ۽ محنت گوات ۽ نہ بُرتگ انت۔ بلکن ۽ پ
 مقصدے ۽ راہ ۽ گوں اولی گامے چست کنوکاں من ہم گوں بوتگ اوں۔

مہر داتگ، درد زرتگ شاعراں

ہو درہیں زند ۽ ہیے ما کارکت

ڈاکٹر علی دوست بلوچ

بخشائیت	کرار	کراراں	بے
بخشائیت	توار	تواراں	بے

ہزارم	چلگ	انت	کاریت	آکہ
بخشائیت	بہار	ء	زمین	گل

پیلہ	بنت	مراد	زرد	جاہے
بخشائیت	ودار	شہدیں		جاہے

مہکان	شیریں	انت	واہند	آکہ
بخشائیت	سحار	ہوں	شپاں	سہ

سماہیں	بے	انت	گنج	آئی
بخشائیت	ہزار	تے	لوٹ	یکے

رُژن ءِ زانت ءِ آجونی ءِ ماہکاں تو بیتگئے
ایمی ءِ دوستی ءِ آزماں تو بیتگئے

گوں وتیگ آں مہرتی بے مٹ ءِ بے درور گئے
وشنیتکافی سرا ہم مہرباں تو بیتگئے

نابزانتاں ماونیں راہ پیرا کہ گار کت ات
پہ ہماہاں منزل ءِ پلئیں نشاں تو بیتگئے
ناروائیں دود ءِ رسم ات بنجی ءِ ولگون بکھنت
واہگ ءِ حقانی حقیں مانزماں تو بیتگئے

من کیاں کہ نشگ ءِ شان ءِ تئی نعتئے گشاں
ہو بے پکر ءِ ہیالانی زباں تو بیتگئے

واہگ ء مہر ء اے / جہاں تئیک انت
 اے زمیں تئیک انت / آزماں تئیک انت

غم جتیں زرداں کہ / رسیت تاہیر
 ہو قرارانی آ نواں / تئیک انت

ما کنیں زند ء / بادشاہی نون
 کہ نظر پما مہرباں / تئیک انت

تو اُمتیانی / ایمنیں منزل
 مے دلاں نقشیں ہر / نشان تئیک انت

ٹک دنت روج ہم / حاترا تئیک ء
 کلکشاں تئیک انت / ماہکاں تئیک انت

16
گل زمین

وہدے / شپانی / پاس / ء
سوغات / اے / گیدی / ء / کہ
رنج / ء / غمانی / رنگ / ء
زرد / ء / را / مابندنت
آ / سہت / ء / دمان / ء
چمپاں / چہ / مے / ہزیت / انت
واب / ء / پری / مدام / ء
آ / سہت / ء / دمان / ء
بے / نامیس / ترانگانی

بے / نالیس / لذتانی

بے / مٹیں / مہوشانی

یاتان / دل / کسیت / انت

چٹاں / چہ / مے / ہزیت / انت

واب / ے / پری / مدام / ے

وہدے / شپانی / پاس / ے

ارواہ / تلوسیت / انت

یات / ے / زھیر / بازیں

امبازاں / مہکیناں

زورنت / دل / ے / منیگ / ے

چٹاں / چہ / مے / ہزیت / انت

واب / ے / پری / مدام / ے

آ / ساہت / ے / دمان / ے

او / مات / مہکین

پُر / مہریں / دست / تتی / کہ

کیت / انت / اناگت / ے / ے

امباز کنت / من ءِ را

بے ساریں دل / منی ہم

ساسار گیت / دمانے

ریشیں منی / دل ءِ ٹپ

پیل ءِ وڈا / سرپ انت انت

امروز ءِ ہر / غمماں چہ

باندات ءِ وسوساں چہ

بے واریں دل / منی ہم

بے یال بیت / دمانے

واب ءِ پری / من ءِ را

امباز کنت / مدام ءِ

بے سدھ باں / کپاں مس

بے سدھ باں / کپاں مس

19

روح بدل بیت اَنت / شپ بدل بیت اَنت

آ گلیں نیاد ءُ گپ / بدل بیت اَنت

کے بزانت پرچے / تئی زند ءُ

زیاں بدل بیت اَنت / نپ بدل بیت اَنت

تئی ہمک گوانک ءُ / چو گلاب ءُ

غم جتیں زرد ءُ / ٹپ بدل بیت اَنت

19

روح بدل بیت اَنت / شپ بدل بیت اَنت

آ گلیں نیاو ء گپ / بدل بیت اَنت

کے بزانت پرچے / تئی زند ء

زیاں بدل بیت اَنت / نپ بدل بیت اَنت

تئی همک گوانک ء / چو گلاب ء

غم جتیں زرو ء / ٹپ بدل بیت اَنت

یک گور امبازے ءِ تتی گریں
 مے گٹھے گھری تپ بدل بیت انت

کہ تماہ وھدے درمیاں اھتگ
 دوستی ءِ مہر ءِ گپ بدل بیت انت

ماں پڑا درد ءِ یک پہ یک ءِ مے
 وشیانی چوں / سرپ بدل بیت انت

شپ ۽ رند ۽ / سحر وش انت
گلیں یات ۽ / سمار وش انت

رباب ۽ ساز ۽ / چے حاجت
تی تاسین / توار وش انت

”دوریں ملک ۽ / سمین ۽ چہ“
وتی زید ۽ / لوار وش انت

تی بلی نیاد / دگہ گپ / ویش انت
انگہ / ودار

پگم نوکیں / نوبتاں زند / ویش انت
سالان / مچار

منی عمر / اے چار کل / ویش انت
بیا سہتے / بدار

کہ نزیک / انت / ویش انت
علی گاماں / مدار

آجونی ۽ موسم

رجانک / شیخ ایاز

هما پیم ۽ کہ مچانی
 گرانیں ہوش لونجاں بنت
 ہمے پیم ۽ نوں پاہو ۽
 نواریں لوپ پیچ بیت انت
 کہ ایشانی تہا گردن
 سران ۽ گندگ ۽ کایاں
 گلہیں آجونی ۽ موسم

بز ان کہ اہتگ ۽ رست تے

بز ان کہ اہتگ ۽ رست تے

ہمبیل / آگہ / زند / تئی / عذاب
 سہتگ / جگر / دل / مے / کباب
 پرچے / چو / بے / واک / مدام
 است / انت / تئی / کرا / جواب

گورگند / ترا / کے / انت / نہ / جنت
 درداں / دوا / کس / ئے / نہ / کنت
 اے / معتبر / میر / ء / نواب
 پہ / نندگ / ء / حقاں / نہ / دنت

بیا / کاربند / زند / ء / وتی
 قرماں / بکن / جند / ء / وتی
 کیت / انت / بہار / ڈیھ / ء / تئی
 نام / یے / بہ / کش / رندا / وتی

گٹ ۽ بکر / تو ناشران

بے ایماں ۽ / لچیں رہبران

حق اش تھی / وارنگ مدام

ورد اش بدے / جور ۽ براں

بام ۽ چہ پیش / کیت ہم شپ یے

حمد ۽ پدا / گندے نپ یے

ظلم ۽ نہ بیت / ٹک ۽ نشان

چہ منزل ۽ / راہ ۽ دگ یے

گوش دار منی / پلین دوار

روچے پُرشنت / ظلم ۽ حصار

پر تو علی / شعراں گشیت

گوں سنگت ۽ / بیلاں ہوار

ترانگ جتائی ء کہ ہر دس دل ء مہ بیت انت
 بے لذت انت ستر کہ نیادانی شپ بہ بیت انت

تو چے گشے من ء را نیست انت سما تئی نون
 یاتانی نیم شپاں کہ زوم یے دل ء وجہیت انت

چوں انت منی دل ء را سو بے بدے من ء تو
 بے ہال کنت ترا ہم نیاداں پہ تئی ز ریت انت

27

بیا کہ ودار ء تئی ء ہر وشیؑ مہتل انت مے
بے تلےس زندگی و اے پیم ء ہم گوزیت انت

عشق ء زر ء بگوازیں / درد ء کپند انت رہبر
سنگار واہگانی / جزماں پدا جمیت انت

28
گوانک

گوانک انت مے گوں / تنگویں براتاں
بیا ات پرورش ات / ظلم ۽ قلاتاں

کستی نہ انت ڈیھہ / منیگ ۽ تنیگ انت
ما وتی واجہ / راج و تیگ انت
او منی بیلاں / او منی براتاں
بیا ات پرورش ات / ظلم ۽ قلاتاں

ظلم ۽ اے بند ۽ / سانکلاں سندیں
زندگیں راجانی وڈا / نندیں
چہ وتی ملک ۽ / ندر بہ باتاں
بیا ات پرورش ات / ظلم ۽ قلاتاں

۲۹

مسرچکیں / رُژن ۶ / کارواں ، جزمان
 دُور نہ / انت بیلاں / اندر انت چماں
 پادا / علی گوں / ہمبیل ۶ / براتاں
 بیا ات / پرورش ات / ظلم ۶ / قلاتاں

یاتانی ماہرگان

کجا شُت انت آ کارواں

کہ گوشت انت بے / گمانی ء

آ روج ء آ / طلاہیں شپ

آ درد ء رُشن ء ہمسفر

آ مہر درنزیں ماہرگان

کہ رست دلان ء تازگی

آ ساہتتاں کہ گوستگیں

آ یات ء گیر ء ماہ ء سال

آ روج ء آ طلاہیں شپ

آ مہلبیں سمین ء کوش

آ نند ء نیاو دلبریں

ماں شیر گرمیں ساہگاں

کہ بیتگ انت / ومانے ء

پما گشے کہ مرچی ہم

آ ہست ء تازگ انت مدام

ہما دلبر کہ کاڑانی سروک انت

منی عقل ۽ منی ہوش ۽ بروک انت

کُشاں دائم چراگاں راہسرائی

دل ۽ تئی واہگ ۽ قندیل روک انت

تئی دیدگ ، تئی رکانی سوگند

منی دل پہ تئی مہر ۽ ہدوک انت

شپاں تہنا کہ ننداں مس گوں یاتاں

تئی ترانگ غم ۽ آساں کنوک انت

علی ، دوست ۽ غماں چنچو سمارے

کہ دنیا پہ تئی گالاں زروک انت

کے بزانٹ آسراے دل ۽ چوں انت
 ساہتے دراہ ۽ صد برا ہوں انت

تو گجا ویل ۽ من گجا گاراں

کے بہ ڈسیت کہ حق کیا گوں انت

اچ منی بہت ۽ تالہ ۽ بیلاں

واہگ ۽ ہامین برگ ۽ پون انت

شپ ستر سیاہ ۽ منزل اوں دور انت

آ گلئیں واہگ ۽ راہ ۽ راہشوں انت

ہومن ۽ دوست انت اشپ تہار نُبجیں

سہر چکیں گوربام کہ شپاں گوں انت

رستریں دھر ۽ لاکے بزانت مرچاں

اے کئی ہون ۽ اے کئی جون انت

۳۵ ھیالانی بندیک

بہارانی	گلئیں	موسم
زھیری	جہراں	بستہ
منی	تئی	عکس انت
چتور	سہڑیت	منی اے دل
منی	چھروک	کدیں کائے
من	یات	انت تئی کنگ
تئی	نیم	چھئی گنگ
من	یات	انت ہمک پیم
تئی	مہر	گلئیں جنت
مروچی	نشنگ	چاراں
ھیال	مولم	راہاں
کہ	بندیک	آں
گلئیں	سرتاج	کاڈانی
تئی	اھوال	دروتاں بیا
پدا	دل	گو نجتگ مرچی

”راج ۽ یلیں پسگ پے ۽
کوش ۽ سرا“

مرچی پدا / مرگ ۽ زر ۽
زندے وتی / ہرجاں کت
مہر ۽ وفا ۽ دوستی ۽ را
گران کت / بیگواہ کت
ہوں ات کتی / ساہ ات کتی؟
زرد ۽ وتی / جست کن بچار
ہوں ات تتی / ساہ ات تتی
راج ۽ یلیں / آ پسگ ات
مات ۽ پت ۽ آواہگ ات

رژن ء اُمت ء چیدگ ات

چیدگ بلے ڈیرینت کیا؟؟

آ و شنتیکس دژمن ء

یا کہ وتی بیل ء یلاں

کہ ہر دمان ء ساهت ء

چ آجونی ء آ زرانت

مرچاں بلے آ کتگ انت

مس کینگ ء کست ء زر ء

ہر روچ مرگ ء اے زر ء

بیگواہ بیت زندیے تتی

آ زند کہ زی تتی ہرے ات

مرچی حسد ء کینگ ء

لنخبیں زر ء چولاں ہوار

بیگواہ بوت بوت

ودار

منی زرد / ہمک بند ء

صباہانی / سمیں سارتیں

ہمک روچ / واگ پروار بیت

ہمک نیم / روچ گشے پمن

غم ء / درو ء جلاں شنگیت

ہمک بیگاہ / رو زرد ء

غم ء / اندوھ ء تاموری

منی زرد / جبین چو ء

جنوزامی / سریگ ء دوست

وتی شپ درو شمیں رنگ ء

تھاریں نوبتوں شہمیت

ہمک شپ بے کساس دراجہیں

گشے ساہ کندوں ء راج انت

منی مکی ء ونیا ہا

تتی یاتاں / من ء گچیت

ہما نیادانی وھدیکہ

زبادوں ساھتاں ساریت

ہمک پاس ء / شپ ء ناراں

کناں دیواں / گوں استاراں

نہ سہڑیت دل / منی بے تو

نہ سہڑیت دل / منی بے تو

ہما انت کہ / گلئیں جانی

تتی راہ ء / من رابچاراں

40

شکلتیں / زندیے / بے غمیں / لوٹاں
واہگ / عمریے / دلجمیں / لوٹاں

جہم / جنگ / زتیراں / ناگت / مرچی
سنگت / بیلاں / ہمدلیں / لوٹاں

بنت / اگہ / بیگواہ / رنگ / گلہیں / دھر
دلبریں / دوست / پیل / گدیں / لوٹاں

(41)

گوں دل ۽ ہوناں / بنت اگاں جان شود

ہو ہما بیلاں / تنگوتیں لوٹاں

تو دریں ملک ۽ باٹ ۽ بل بوتے

ما وتی مات ۽ مکھتیں لوٹاں

زندگی چوں من بگوانیناں ترا

تڑن دنیا ۽ ۽ دوست ۽ غم سرا

زند ۽ رنگ راہاں من ۽ کے گون بیت

ہر کس بے ہوش ۽ وتی زہر انت سرا

مہر آگہ نیست انت ترا مرچاں بگش

پر تتی کھر ۽ زراں مس صد برا

تو وتی شہلاں / بدار / یک ساہتے
 دل وڈالیک / انت / غمانی پیرا

راہ وتی پہک / گل / گیشینتک ات
 دورے باریں / علی / تو چنت برا

44

کدکدیں باریں / حال کیت بیلاں

مے دیار ء وی / لال کیت بیلاں

ما ہے اُمیت ء جگر سستگ

وشدلی آنی / سال کیت بیلاں

آ زہیرانی / لذتتاں بخشیت

مے وپ ء وشتیں / گال کیت بیلاں

(45)

وہد تئی دوست ء/ برا دل انت وهدے

دلو ت ء/ گیشیں مال کسیت بیلاں

ہرکدیں گنداں / کاڑ گلاب رنگیں

ے دل ء/ باگیں شال کسیت بیلاں

۱۵
وطن

مہر ۽ توے نشاں / پر تو زراں وطن
قرباں ما کنیں / جان ۽ سراں وطن

ماتیں وطن آگہ لوٹ ۽ / تو یک سرے
جوہان ما کنیں / پلّیں سراں وطن

ہمبل منی پہ تو ندر انت ۽ / من تئی
نام ۽ سرا ہزار رندا / مراں وطن

ظلم ۽ اے شرکاں بیگواہ من نباں
سوچاں تئی بدان وت / بنگراں وطن

چلہ بہ بیت ہتم کہ مانیت ودار ۽ موسم
 چمروک ۽ گندگ ۽ چہ کیت انت بہار ۽ موسم

”وہدیکہ تئی زہیر ۽ شترانت نوو سہتے“

مانیت داں عمرے ۽ مے ارسانی ہار ۽ موسم

مے واہگانی باگ ۽ شانتل کدی تو کائے
 گوست انت پہ بے گومی تئی وشتیں توار ۽ موسم

چلہ بہ بیت بہتم کہ مانیت ودار ۽ موسم
 پھروک ۽ گندگ ۽ چہ کیت انت بہار ۽ موسم

”وہدیکہ تتی زہیر ۽ شزانت نود سہتے“

مانیت داں عمرے ۽ مے ارسانی ہار ۽ موسم

مے واہگانی باگ ۽ شانتل کدی تو کائے

گوست انت پہ بے گومی تتی وشتیں توار ۽ موسم

تالاں بنت انت زند ۽ وڙيں هيال ۽ ليڪه
برجاه انت وانکه دهر ۽ پاھو ۽ وار ۽ موسم

زرور ۽ کش ۽ که وهدے پاھار چست بنت انت
کانت انت يات مارا بھنگ ۽ ملار ۽ موسم

رکاں شہ بينگيناں تنگے گراں اگہ دوست
مانيت داں محشر ۽ مے چم ۽ خمار ۽ موسم

○

(49)

منی زندانت شپ ۽ گونگ / توے چوماہکاں دروشم
زريت پر تو سمیں سارتیں / نصیب ۽ مے لواریں غم

کنگ ما وائم ۽ توپ / تتی آگورگیں کل ۽
تتی پیڑگاہ منی کعبہ / منی عشق ۽ خدائے ہم

نہ انت حاجت بہارگاہ ۽ / توے ہجکیں گلاب ۽ پیل
تتی بچکندگان پلٹیں / بینت بیگواہ رنج ۽ غم

(50)

منی بھت ۽ منی طالع کہ تئی درد ۽ غمناں باراں
پہ تئی کھراں زراں انگت چیا مورک ۽ مجھیں نئے کم

کنے تو انگت ۽ بیسہ ، علی زانے تو مہہ لنج ۽
وتی قوللاں فراموش انت میاریگ کنت ترا ہر دم

وہد انت اگہ / زیاستی پئے / تتی بدی ء
 من تو اگاں تپاکیں / کس تے نہ کنت روی ء

دیوان بہ بنت بلوچی / وش رنگ ء / پر مڑاہیں
 برجہا شما بدار ات / دوستی ء / سنگتی ء

زندے بہ سازیں ہمبل / زوراکی ء / جہان ء
 وت ولہمی ء / شان ء / نند ات گوں ایمنی ء

ظلم ء / شتگ تہاری / بام ء / دی آستگ نون
 پتا شمارتگ کہ / دستان ء / آجوی ء

یات انت من / شپ آ ماہرکافی
ہرت اش منی / واب اے دیدگانی

ویرانیں زند ے بہار ے چو اتک ے
بے سار من ے کت بیگان دُنانی

بیت انت ہما دور ے باریگ جانی
بیگواہ بات انت دور اے غمانی

مستاگ ے آرتگ سارتیں سمین ے
بو انت دن ے مسک ے امبرانی

بھت ے علی تو پلین گلاب ے
قندیل ے تو ے قنجیں شپانی

ماتیں و تن

ماتیں	مات	مکھتیں	وتن	ماتیں
ہر دم	گراں	نام ء تتی	چو دیدگاں	دوست تے من ء
بے یال	ترا	چے من نیاں	گنڈاں	تتی من جاوراں
دل	کودکی	چہمال جنت	پلتیں	وتن ماتیں
ماتیں	وتن	مات مکھتیں	گنڈاں	وتن ماتیں
ہر کس	وتی	واجہ و انت	ء (۱)	من جاوراں

(۵۴)

(۵۷)

وش ء تپاک ء بے سماہ
کس نے نہ زانت / کُٹ ء میل ء
کس نے نہ انت / من انگریاں
(بلے) - زند ء عذاب / پما چیا
زان ات منی / بیل ء یلاں
آزاتی ء / رُژن ء چراگ
روشن نہ بیت انت ایچ وت ء
آزاتی ء / رُژن ء چراگ
لوٹیت تتی / ہوناں دل ء
رندا بلیت / پے شانے ء
نندے گڈا / تو ایمن ء
کس نے تتی / حق ء نہ جنت

ہر روچ کنت / کوکو کپوت
دنت ترانگاں / ڈیھ ء من ء
ڈیھ ے بلوچانی دوار

(55)

ج ما نشنگیں / ڈیھ ۽ چہ دیہ
 دوار میارانی
 ج ما گوں وتی / بیلاں ہوار
 وعدہ کنیں / ماتیں وتن
 زند انت ہرام / پہ آ کس ۽
 وھدے تی / بدواہ بہ بیت
 ج ما گوں دل ۽ / ہب ۽ گشیں
 ج ما ہم ول ۽ / جز میں کہ تی
 سبز ایت پداپلئیں / ڈگار
 ماتیں وتن / مات مکھیں

”ویانا اپریل ۱۹۸۶ء“

و پ ۛ سمبھیت تتی کہ ہمیر ۛ جہاں
دل ۛ شنگ بیت مے زہمیر ۛ جہاں

نہ لوٹاں جہان ۛ نہ مال ۛ تماہ
تتی واہگ انت اے پکیر ۛ جہاں

مریت زندہ بیت انت / غریب ہر دم ۛ
نمیراں بیت چو / امیر ۛ جہاں

بگش واہگانی / گلئیں شانتل ء
کہ بے تو ابیتک انت / کھیر ء جہاں

منی دین ء دنیا / بہشت انت گش ئے
گلئیں ترانگ ء یات ء گیر ء جہاں

دل ء ٹپ سرپ انت / چو پیل ء وڈا
بہ شگیت تتی چٹانی تیر ء جہاں

گشت کامریڈ ہم / مروچاں علی
چتور پر نماہ انت / وزیر ء جہاں

تو شوہاز
 تو شوہاز
 کاروان
 راہ
 یہ
 نوکیں
 جہان
 یہ
 دگہ
 یک

دور دور
 دور دور
 چدا / کہ
 اے جہان
 نشان
 تو شوہاز

نہیت من
 دنیا
 تثرنانی
 سماہ
 ہو دگہ نوکیں
 شگان
 یہ
 تو شوہاز

(59)

گپ جنے ناں کہ / تو / وان مے ایشرا
 پوت ء نوکیں زبان یے / تو شوہاز

مے دلانی سیاہیاں کہ / دور بکنت
 رژن ء ہنچیں ماہکاں یے / تو شوہاز

غم کہ وھدے بے وفا بیت انت گڑا
 بیا وفاہانی نوان یے / تو شوہاز

زند ء زیان ء / سیت ء قصہ رند ترا
 مرچی و شیں بیا دمان یے / تو شوہاز

ایوکی ء تہ کشیں / درواں بہ زانت
 دوست ہنچیں مروان یے / تو شوہاز

؟

60

مہرائی باگ پلٹیں / یکپارگی ءِ سٹنگ
اتکنت اے زندمان ءِ / چونیں ایتکیں موسم

ناں کہ شگان دھر ءِ / ناناں ہمبلانی صُحبت
ناں کہ غمانی لذت / ناناں وشیانی نوبت

باریں پہ کئی اُمتیت ءِ / ما نشنگ ءِ وداریں
دل نوں گُشیت مارا / ہے کن برو چدا چہ

راہچار داں کد اے / اے ستلکس دیار ء
 یاں دل ء چہ درکن ایوکی ء جہان ء

ناں کہ اے روج ٹیگ آں ناناں کہ اے شب ٹیگ آں
 نیست انت سماہ صُحْب ء بیگاہ چوں گوزنت انت

اے ڈولیں ساہتانی کئے را دیاں حساباں
 دل نوں گشیت مارا ہے کن برو چدا چہ

ناں کہ طلب نوں مہر ء ناناں درد ء غم عزیز انت
 باریں پہ کئی اُمیت ء ما نشنگ ء و داریں

انگت نہ زاناں پرچے / انگت نہ زاناں پرچے
 چوں زندگاں پہ کئیگی / انگت نہ زاناں پرچے

62

ہما درد ۽ جہان انت ۽ ہمائیں ما ہما راہ سر
پدا دوست ۽ گماں انت ۽ ہمائیں ما ہما راہ سر

پکار مہر ۽ زمین ۽ کہ چتور تُنسیگ ۽ ویران انت
غمانی آزماں انت ۽ ہمائیں ما ہما راہ سر

نہ لئیے تو سرینستے ۽ نہ ما گوں تو ترانے گت
ہما گنگنکس زباں انت ۽ ہمائیں ما ہما راہ سر

(63)

بیا باریں بکن جسے گلن زردے ہمک ٹپے
گلابے چو سراں انتے ہمائیں ماہما راہ سر

برے کندیں برے گریوین برے ماگوں دلے جیڑیں
گنوکی مے جزاں انتے ہمائیں ماہما راہ سر

کارى ايس ٹپ مے دل ۽ چہ گار بنت
ہو اگاں عشق ۽ گنوک ہم سار بنت

بيا دل ۽ زنگاں بہ رہ چکيس امشي
ہلوتانى لوک بلے جار بنت

دل منى وا پيسرا گوں من نہ انت
ديدگ اولں واں قيامت ۽ راہچار بنت

شات بنت وھديکھ تى نيزگارى ۽
اے چتورا آسرى غموار بنت

آ کہ درد ۽ لذتاں تگ انت على
ماں ہنوشين ساھتاں بيدار بنت

65

خُماریں دیدگاں / ۶ / جام گُشتگ
تتی ملگوراں مسکین / شام گُشتگ

ہما انت من جہان ۶ / تڑتاں سگاں
ترا کہ سہر چکیں / گوربام گُشتگ

برنت انت مے سماہ ۶ / کدھیں چم
تتی رکان ۶ / شہدیں تام گُشتگ

(66)

گسر بوشنت ہما چہ / نیم راہ ۶
ہما کہ منزل اش / دوگام گشتگ

تتی نام ۶ سرا نوں / پیر بند آفت
ہمایاں کہ ترا بے / نام گشتگ

علی گند تو اے مہر ۶ / راہ ۶ رنداں
ترا کے کے / چتور بنام گشتگ

”گوادڈگانی شہرۂ بانک“

چتورا من و تارا / آورت ۽ سر گت
 گتے کہ واہگانی / درچک ۽ بر گت
 دل ۽ لوٹ ات کہ شہر ۽ تتی بہ ننداں
 بہ گریواں ساہتے ، سہتے بہ کنداں
 گلاب ۽ گوادگ / آنی شہر ۽ بانک
 گلاب ۽ گوادگ / آنی شہر و ش ات
 ہمک صُحب ۽ / ہمک بیگاہ و ش ات
 زہیر نالیں / شپانی / حال ۽ احوال

”گواڈگانی شہرۂ بانک“

چتورا من و تارا / آورت ء سر کُت
 گشے کہ واہگانی / درچک ء بر کُت
 دل ء لوٹ ات کہ شہر ء تتی بہ ننداں
 بہ گریواں ساہتے ، سہتے بہ کنداں
 گلاب ء گواڈگ آنی / شہر ء بانک
 گلاب ء گواڈگ آنی / شہر وش ات
 ہمک صُحب ء / ہمک بیگاہ وش ات
 زہیر نالیں / شپانی / حال - ء احوال

چتور گوازینتگ انت اول / ماہ ء آ سال

دل ء کوہیں غماں ء / زرت ء اٹکوں

کہ تئی نیادانی شہدیں / ساہتاں چہ

کہ تئی بیکانی سارتیں / ساہگ ء چہ

دمانے انسریت انت / زرد الم

بیت بیگواہ گنجیں / درد مے ہم

بیان باہوٹ وشتیں / ساہتانی

دماناں کیف شنزیں / موسمانی

بیاں من تو ء شیریں / ماہکانی

دل ء جیران ء اٹکوں تئی / دوار ء

چتورا من وتارا / آورت ء سر کت

گشے کہ واہگانی درچک ء / بر کت

وتارا من کہ وهدے گیگ ء / گور کت

پ و ت راہے دگہ / گیشینتگ ات تو

سرِ انت ، سوغات / منجِ دردانی بس انت
 ہزینہ پچھہ ء / شترانی بس انت

بلیت انت دل مدامی / سہ شپاں کہ
 طلاہیں ماہکاں / مہرانی بس انت

چہ وت درین گج وگہ / نوکسین جہان یے
 غلامی واجہ ء / میرانی بس انت

غمانی سنگتی ء / نند ء گل کسج

بہاریں زند ء مے / ویرانی بس انت

من ء بلے شموشیت انت / اے دُنیا

من ء کہ زندماں / گالانی بس انت

(70)

نہ کنت انت تئی سرا نون کس بیسہ
 بگش بندگ ترا دروگانی بس انت

ترا لیک انت در آمد عمرے ۶۰ پد
 ترا بندگ علی ، شہرانی بس انت

(71)

نظم بیتگ یا غزل کہ ما ترا گشتہ وتی
زندگی چه بن ازل کہ ما ترا گشتہ وتی

دور سریں مہرء کپ آں چویل مدے مارا مرو
ساہتے ء تو بہ جل کہ ما ترا گشتہ وتی

شکل ء شہد ء وڈا نوں کچلاں تنگاں مدام
پن ء زند انت اجل کہ ما ترا گشتہ وتی

۷۲

(72)

زند بخشو کیں تتی آ کندگانی حاترا

دین ء دنیا دات انت بل کہ ما ترا گشتہ وتی

بل من ء آس ء مسچاناں / مس ودار ء دوزہ ء

دات مارا تو چگل کہ ما ترا گشتہ وتی

(73)

دے لذتاں زہیر ۽ عمر ۽ ودار مارا
جند ۽ وتی چہ گیش انت تتی اعتبار مارا

مر ۽ گلہں نوان ۽ کایاںھیال ۽ پیم ۽
نام ۽ بگر تو منیگ ۽ پر جن توار مارا

بے ساریں اے جہان ۽ ہوش ۽ مجن تو گپ ۽
عشق ۽ گنوکاں دلبر ساریے مچار مارا

داگ ملوری یے کہ ہر موسم ۽ گوزوکیں

ارسانی ہار دنت انت درد ۽ بہار مارا

گستانی ۽ کہ یار ۽ بالاد شنگیتگ ۽

تہنبل نہ بیت انت مرچاں دنیا ۽ کار مارا

چو شہ مرید ۽ پیم ۽ سوچاں مس بند بند ۽

ہانی بکنستیں بلکن عاشق شمار مارا

ناں کہ ملار بھنگ ۽ ناناں کچلائی حاجت

چماں تتی کدھ ایناں کرنگ خمار مارا

75

کروانے، کمرزائے، کمر لیکئے واں کدیں
رسترائی ہندے جاہاں / شہر لیکئے واں کدیں

چولوارے انت سمینے / ماہنگانی انت تہار
گام پہ گامے دوزہے تو دھر لیکئے واں کدیں

شکلے تو شہد نوشے / کچلاں مارا دئے
زندے بیگواہی پہ زھر لیکئے واں کدیں

(76)

چوہیلیں شے آئے تے تو آ گئیں ہانی نہ انت
پر تمہیں دوستی آ را / مر لیکئے واں کدیں

گوستگ انت قرن آ زمانگ مے ہما پہوالی انت
پیشگیں آ نوبتان پہ / پر لیکئے واں کدیں

77

گلشن نیادانی ماہ ۽ / ماہنگاں چیر انت
گلشنے زرد ۽ قرار ۽ / آزماں چیر انت

گل ۽ حال انت کہ مے / شہر ۽ گوزیت انت
ہمک عاشق بچارے / راہ سراں چیر انت

چتور بیاراں مں / پھلاں وشیانی
دل ۽ جمبوریں آس ۽ / کہ جہاں چیر انت

(78)

سودو

ہما کہ تئی سر ۽ / سوداہاں جنت دوست
وتی جندے شہ جہد ۽ / مہنتاں چیر انت

علی ، دوست ۽ کہ وھدے راہ / گیشینیت
کبودر وشی ۽ درو ۽ / رماں چیر انت

ہمک موسم دل ۽ موسم بہ بے تو گوں من ۽ پھروک
 نہ بیت مارا جہان ۽ غم بہ بے تو گوں من ۽ پھروک

خماریں کدہیں اے شب تئی چٹانی باہوٹ انت
 ہنوشی پچ مہ بیت انت کم بہ بے تو گوں من ۽ پھروک

ہزاری ٹہل ۽ تئی داباں ول ۽ تاہیر منی بُرتگ
 لگندائے کدی تو غم بہ بے تو گوں من ۽ پھروک

80

سکار ء چو کہ سر گوات ء کدی کائے منی یات ء
بہ بیت اندام گلا بے نم بہ بے تو گوں من ء پھمروک

چو دشت ء پرپک ء پل ء جہاں ء زیب ء آوینک ء
زریٹ اے دوست پہ تو ہر دم بہ بے تو گوں من ء پھمروک

(81)

زانگ ء زانت ء سماہ گار انت تتی
کدہ ء تاس کہ مدام یار انت تتی

نہی را ہی

گوں ترا یاری نہ بیت انت بیچ وڈا
گوستگس دور ء ہما جار انت تتی

فی تتی ہوناں ء زگریں تتگ ات اش
آ مروچی ہمدلس یار انت تتی

(82)

ساختاں و شین / فراموش آنت مدام
اے ہما ورد ۽ / شریدار آنت تتی

تو ہبر داشتگ وتی ۽ اے ہما
سرگنوک ۽ راہ ۽ / راہچار آنت تتی

نوں جنے زنگ ۽ وتی چوں قسمت ۽
دستِ وت اے کرتگیں کار آنت تتی

ہمدلیں دوستاں پہ وہدے غم نہ بیت
زندمانی زندمانی ہم نہ بیت

تو بدے کھرائی مسوچو کھیں لووار
مے پہ تو مہرائی ساچاں کم نہ بیت

آ کہ مرء ایمنی ۽ دژمن انت
زندگی ۽ آ کدی دلجم نہ بیت

دوست ہمائیں بیتگے گستا کہ تو
دیدگاں مے ارس ۽ ہار ہوں تم نہ بیت

دل نہ منیت شپ جتیں زند ۽ پڑ ۽
زانگ ۽ زانت ۽ چراگے ہم نہ بیت

داں گلاب رنگ ۽ علی تو سیپ نہ بیت
اے غزل زاناں تئی سرجم نہ بیت

راہ سراں زند ۽ کہ جند اوں گار کُت
 غم وتی ہمزاز ۽ دوست ۽ یار کُت

مہر دانگ درد زرتگ شائراں
 ہو دُرہیں زند ۽ ہمے ما کار کُت

کے بزانٹ کہ یار مے تانگو شت انت
 ما دنہیں راہ ما وتی ہوں گار کُت

وشتیکاں ہور ویتگ آں پہ ہنسر
واہگانی مے چمن انگار کت

تمہ کشیں درواں جتائی ء من ء
ایوکی ء پیر ء چو منجار کت

مُجنتی رثن ء طلب گاریے ، علی
چم پچاں کوریں پدا سنگسار کت

87

دل ۽ کستان دل ۽ چه / در بکن همبل
وتی زند ۽ نگیس شر بکن همبل

نه انت چو که چه دروانی شپے ۽ تو
گھس جیگ ۽ گوں ارسال تر بکن همبل

کے مفت ۽ بکنتیں جاگ ۽ سلوات ۽
وتا ہم تو چه زانت ۽ کر بکن همبل

نیتے بے عقل ء نیکہ کتے ء کتر
وتا بیگر وتا قبر بکن ہمبل

کیاں پشت ء مس بے منزل ء راہ ء
بلے ہمراہاں تتی باور بکن ہمبل

غم ء روچاں پہ وشی ء بگوازین ء
وتا دی آ پیرے ء سر بکن ہمبل

نمیرانیں آ زند ء واہگ ء ندر اوں
علی ، گڈی سلماں سر بکن ہمبل

(89)

چونہ انت کہ دل ترا بے ہال کنت
غم جتیں زند اوں ستر جنجال کنت

گوستگیں یات ۽ تلاہیں ترانگاں
کے منی پیم ۽ بگش سنبھال کنت

رو برو نندیں / غم بے تالاں کنیں
کے بزانت کد زند ۽ بلبل بال کنت

تو وا زانے کہ چتورا / تتی ہدوک
روچ ۽ ماہاں گوں / ودار ۽ سال کنت

گندگ ۽ تتی / صورت ۽ مہگو نگیں
سر شپاں شاعر سماریت گال کنت

زندماں چھپے داں آہر تو بزانتیں دریگتیں
 چے ادا پنہان ء زاہر تو بزانتیں دریگتیں

عشق ء آسراے جہان ء / پدر انت دیوانگی
 کے انت عاشق کے انت شاعر تو بزانتیں دریگتیں

راشد ء فیض ء بنازیں پہ دل ء میل ء بلے
 کے عطا ء کے انت ساحر تو بزانتیں دریگتیں

گیدی ء پہ زر ء سہر ء / واہگ ات کرتنت بہا
 لڈت انت مہر ء سوداگر تو بزانتیں دریگتیں

ہر کس انت شاعر پہ دیم ء / زانتکار انت وت دل ء
 کے نزانت ء کے انت ماہر تو بزانتیں دریگتیں

○

(۹۱)

نہ شپ ہما نہ ماہکاں دلانی واہگ انت زیاں
نہ مہر آئے کارواں، دلانی واہگ انت زیاں

نہ گواہیت مردے ادا، کیا گشاں ماچے گشاں
کہ بے توار انت زندماں، دلانی واہگ انت زیاں

نہ رازداں نہ مہرے، عجب دیارے دوستاں
کسے نہ انت مے ہمزیاں، دلانی واہگ انت زیاں

(۹۲)

نہ مہر ادا نہ کھر ادا / نہ مہرانی ساہگے
نہ ایتِ انت مہوش ۽ گماں / دلانی واہگ انت زیاں

نہ کندگے نہ ہسگے / چونیں اے موسمِ یے علی
چتور ابیتک انت اے جہاں / دلانی واہگ انت زیاں

ھیال ۽ دور نہ بیت انت بند ، زانان

کہ مهر ۽ زندمان ۽ جند ، زانان

بگش حاجت نہ انت تیزیں براق ۽

روگ پہ منزل ۽ مس پند ، زانان

نہ زانتگ | پیرا لبر ۽ کماہگ

اے شعراں | مروان ۽ رند ، زانان

94

کہ دیر انت / شُنگوں دل / وشیان چہ

غماں ہم / برگ ء نون / ژند ، زانان

تو آرا / بہر زانے / مکران ء

آہند ء / فاضل ء مس / مند ، زانان

ہما انت / تو کہ زرتگ / درو ء سوغات

علی ؛ تتی / ارس نون / بچکند ، زانان

(۹۵)

مرء ۽ ٺٺيگ ۽ لوڻاڻا ڪهر ۽ ڀڄي تي زراڻا م

حاجت نه ايس بهشت ۽ شهر ۽ ڀڄي تي زراڻا م

بيا بيا ڪه تي زهير ۽ بستگ ڪجڙاڻا پدا نو

امبار ۽ موسماني سحر ۽ ڀڄي تي زراڻا م

شموشاں	آں	گپ	ویرانی	دل
شموشاں	آں	گپ	آحانی	گلیں

باہوٹ	زند	شیانی	بوسہ	بوٹگ	کہ
شموشاں	آں	گپ	مہکائی	مہ	مہ

مہ کائی

۹۱۷

توشپاں کہ روچ لیک نئے مے صباہاں چے گش نئے

زندہ جنجالانی باریں جنگ جاہاں چے گش نئے

نوکیں سال ۱۱ اتکن ۱۱ تو وشی ۱۱ مستاک گش

نہریں روچاں گوستگیں، بے نہریں ماہاں چے گش نئے

”شاہ بدن“

جی او شاہ بدن ماہیں او جنک
بگش چوں چوں ترا بنانیناں

تو کہ بچکندے پھل بچکنداں

چاراں ہر نیمگ ء ترا گنداں

چہ تتی زیبائیں ڈیل ء بالاد ء

چونیں چونیں ما شعر پر بنداں

وہدے نیم چھی ء کہ تو چارے

زند بختے ء رنگ سینگارے

تو کہ ملاں ء پمن ء کائے

دو جہانانی وشیاں کارے

(۹۹)

ماہ ء استاراں ما گشٹیں پیریں

چنچو ورنّا انت تتی بدن شیریں

ما بہشت ء رویں آگہ وھدے

چے کنیں ھوراں ما ترا زیریں

وھدے شنگیں ایت / شپ وتی شار ء
کیت انت بیکانی / یات تتی مارا
ترانگ ء من / کیاں تتی چمانی
کدہ ء کیف / چوں برنت سار ء

زندگی (۱۵۵)

زندگی درد / کتاب / انت زندگی
زندگی پھل / گلاب / انت زندگی

بیا کہ مہر / دوستی / ارزاں کنیں
کینگ / کست / پداں سوچاں کنیں
زندگی مہر / ثواب / انت زندگی

تتکدا مارے دل / ویرانیاں
غم مدام چہ وشیاں کہ ساری آل
زندگی درد / عذاب / انت زندگی

بے ترا زند / سفر آساں / نہ بیت
دانکہ تئی مہر / نظر / تالاں نہ بیت
زندگی درد / رباب / انت زندگی

○

۱۵۱

من کہ ہر گونگ ء / ودار کنناں

زرد ء / ٹپاں / چتور شمار کنناں

” پتئی نیبائیں ڈیل ء / بالاد ء ”

بیا کہ / شعراں / وتی / قطار کنناں

تو اگاں / وش تے / من ملور بہ باں

یکئیں درد ء / دل ء / ہزار کنناں

102

صُحْبُ ۹ بیگاہ / کیاں تتی یاتاں
شپ ۹ پاساں / ترا توار کناں

تو کہ جاگہ / کُت ۹ دل ۹ بنداں
دگہ کس ۹ / کجا کمار کناں

(عطا ۽ نام ۽)

شاد / ابد / مان / ۽
شعر ۽ لبر ۽ دیواناں
تو نمیران ۽

(i) شپ سحر ، اندیم
شعرانی رُژن ۽ زرو ۽
بیت انت ژندی نیم

درد ۽ سوداگر
مہر ۽ باپاریے بوٹگ
سنگاب (ii) ۽ شاعر

کیفانی کدہ
رنجانی ۽ درد یارات
برفانی ۽ شال

104

فہم ء واجہ ات
کرو کوریں ء امروز ء
یک ء تہنا ات

آ ات آتما بے
رنگانی ء حسن عاشق
آ ات عطا ہو

(iii) روح گر و ت ڈس ایت
شاد ء پیم ء کے انت کہ
شعراں پر بند ایت

(ا ، ا ، ا ، عطا ء شعری کتابانی نام)

دشّ انت تتی ہبر
دھدے روے چدا تو
یا تاں وتی مبر

من چوں بیاں گار
مادنیں راہ انت وھدے
تتی گلّیں گیوار

شپاں
بیا
ترا
گواز نیاں
صحب کہہ
ماز نیاں

نود کہ
سرمگلیں
مہر در
شنزوں
بولان ء
نزاں
انت
کوه
انت

شیریں ماہکان ء
جیڑاں زرد ء ٹپاں گوں
ایشی شر زاناں

سردیں سیاہیں شپ
یاٹاں شال ء مہرنگ ء
زرد ء کرنگ چپ

مہر ء بندیگاں
درد بہ بختیت کہ وشّ
یار ء کولیگاں

مارا بدواہاں
آپی سنگاں سر کرنگ
گاراں رُنگ راہاں

گنگ انت مے واجہ
کس نہ منیت انت کس ء
چوں انت مے راج ء

ہاٹیکو (107)

تکد چاریں ما
ظلم ء زور ء نوبتوں
وت کاریں ما

گار مکن جند ء
کیت انت رثن ء برمش تے ہم
شپ جتیں زند ء

مارا دی چکاس
پد نہ کنزوں قولوں چہ
مہراں مے تپاس

وہد نہ بیت پاوار
بیا کہ درد ء وشی ء
ما بتیں پیریدار

گلزمیں ء ء
بدل آپ ء تاتے ء
” ہو صد سال وفا “

بولی رخشانی
وشت نیوگ پیچگور ء
ساہگ مچانی

کور انت رخشان ء
مہر ء کھریے ہم گوں انت
ہار انت رخشان ء

شیر انت ہینزکے
تیک ء ماہی تاداریں
سوغات انت گیک ء

جُست مکن مارا
بیدے مہر ء قصہ آل
سوج مکن مارا

دھر ء زندان ء
روچے ما ہم آجوبتیں
وش ء کندان ء

دریں پیر
چمگ شہدیں
ہشک نہ بیت
عمر مہرانی
بچبر

گند ہمک پیم ء
ذردیگ انت بنی آدم
ساٹ دل ء زیم ء

(۱۱۵)

ڈش سٹ انت اے
ڈسکو ڈانسر زھگ انت ء
ماس گوں ساڑی آل

ناں شادہ نال غم
زند ء باگ ء اہتنت مے
اے چونیں موسم

بس انت بزار انت
رهن اش کُرتگ ڈیھ ء را
سروکاں مکاریں

پیش
آ وخت ء
کنت انت نون واجہ
جات نہ
جتگ بہت ء
جاہ

وہد ء شاہیم ء
گار نہ بیت انت مے بنمال
مک بجن ویم ء

شاہی
بادگیر
یاتاں
دگیر
رنجینتگ ء
ننگ

سنتے

سنتے
نوکر چاکر باز
ہرکس ترس ء
انت
انتے
انت

دو ۽ نیام ۽ گڈی گپ

عطا شاد / رجانک

پکر کن، چنکس رند من ۽
پسیجکی انت پتر

پکر کن!
بگش!

گڈا تو چوں من ۽ وارے

پکر کن!

گڈا من چے گندیں۔

چار کس آنی یکٹیں جیڑھ

عطا شاد / رجانک

”وتا پجارتو“

”گڈا زانیں ترامن“

”کے تو“

”او، کے آں من!“

”کے بہ پجارت کیا“

بزانت

یلہ دے

114 "مهر"

تتی آ مجبئی مهر
شموشاں من / کجام رنگ

صباہ ۛ رنگ / شپ ۛ دروشم
چتور اتکنت / گلئیں زند ۛ

منی ہمراہ | انت درد ۛ غم
نہ بنت زاناں / اے پچبر کم

تتی آ / مجبئی مهر ۛ
شموشاں من / کجام رنگ ۛ

دل ۛ پاہار / پُرس انت انت
تتی منزل / کجا گار انت

115

تاجو
رفتگ

گلیں
داتگ

زمیرانی
گورا

ء

کے

ل
ل
ل
ل

جیڑاں

ء

دل

گوں

من

برے

جیڑایت

ء

من

گوں

دل

برے

ء

مہر

محببتی

آ

تتی

ء

رنگ

سجام

من

شموشاں

(116) "راہ سر"

وہدے ات / دمانے ات
کہ میگ ء تئی / اے زندماں
مہر ساچیں / جمرآنی
ساہگ ء صباہے / ات
وہد گوست / وتی وڈا
آ روچ ء شپ / آ ماہ ء سال
پدی نہ بنت / کہ پچ وڈا
تو ویل / بوکتے مہرماں
مین گار بوتیاں / راہ سراں
کہ میل اے / زمانگ

کہ مہر ء آسیر ء بزاں

کہ عشق ء آسیر ء بزاں

درد ء آہ ، جتنائی انت

من تلوساں ، تو تلوسے

مہر ہوں مے تلوس ایت

چہ مہر ساچیں جمرآں

چہ مہر درنزیں ماہکاں

چہ واہگ ء سمیں ء کوش

چہ مسرملکیں آبیگہ آں

چہ مہربانیں روج ء شب

بلے نہ بنت انت پیلہ مے

دلانی واہگ ء مراد

کہ بیتہ بجر مے نصیب

گراں ما درد ء لذتاں

مہر ہوں مے زندگ انت

کار دنیا ء سرا

درد زندمانی ء

چو ساہگ ء منی گش تے

(118)

گوں من کہ استنت ہمسفر

تو ہم کہ بندی بوتگ نے

ماں دوو ءو رسم ء سانگلاں

مروچی ہم منی دل ء

تتی مر ءو واہگ انت ہما

بلے من چے کناں ، بگش

کہ میگ ءو تتی اے زند ء راہ

بوتگ انت جتا جتا

119

وهدیکه زند نالیت

اوستانی جند نالیت

بولان آگه ملور انت

پیر مہریں سندھ نالیت

لاشاریں ویدگان چ

دیر انت اے رند نالیت

پرسی انت جیونی ہم
ملا ء "ومند" نالیت

جوانیں سرے شترہ کہ
گاندھی ء ہند نالیت

بیا واہگانی شہر ء
سہتے بگند ، نالیت

جمراں درد ۽ گوارتہ / ہر روج
 ماتی غم کہہ / مارتہ / ہر روج

کوہ بن ۽ سبزیں آ چنال ۽ پ
 شانتل ۽ شہر ۽ نالتہ ہر روج

تو مہ پیچ ارساں ترونکلیں مرچی
 غم جتیں زرد ۽ زارتہ ہر روج

اے ہبر راست انت تو نیائے نوں
 مابلے راہ تتی چارتہ ہر روج

122

کے کشت رشن ۽ آ چراگ ۽ کہ
شہ ول ۽ ہوناں بالنتہ ہر روج

راستی ۽ کوش ۽ واجہ ۽ میراں
پندلے نوکیں سازنتہ ہر روج

ما گنہگاریں / کعبہ ۽ مہر ۽
واہگ ۽ بہت کہ سازنتہ ہر روج

123

واہگ شہ زندمان ء وھدے جتنا نہ بنت انت
اندوھ وشیانی چوں ہمردا نہ بنت انت

پرچے بُترسیں مہر ء آشکاری ء کہ وھدے
دنیا ء دود ء رسم یے پمّا رضا نہ بنت انت

قندیل ء یاری ء چو ننداں ما واں کدین ء
تہنائیں شپ ودار ء بے تو صبا نہ بنت انت

124

بیا کہ زریت انت دل پہ نیادانی ساہتے ء
شپ مروانیں رند ء ء می قسمت ء نہ بنت انت

بجر ء شپاں بنازیں افارگاں مکش چو
دوست ء ستم اے رنگ ء زانے روا نہ بنت انت

پ ۶ گدینگ / باز گران انت
 زرد ۶ ترهینگ / باز گران انت

چینکافی هیلین / شانتلانی
 رند ۶ هنزینگ / باز گران انت

اوست ۶ جهان ۶ / واهگانی
 هور ۶ شیلنگ / باز گران انت

عهد ۶ کلات ۶ / پشگین ۶
 مهر ۶ زرینگ / باز گران انت

وهدیکه / تتی / زہیر ۽ شہزادنت / نوو / سہتے
 بیا غم جنتیں / دل ۽ مے / زنگاں / بشود / سہتے

ما کہ ہتم / زہریں / مارا / دی / زند / بخشیت
 تتی / کندگانی / ریل ۽ / بیکانی / نوو / سہتے

مے / واہگانی / وشت ۽ / مہرانی / ورین / شنگیت
 زرو ۽ / لگت / بکنت / تتی / ٹھلانی / رود / سہتے

127

ما اے نہ گشتہ مارا دے وشیاں جہان ۽
چکند دے ، بدے تو زرد ۽ را بود سہتے

مرک ۽ منی کہ وهدے تالاں بیت ہبر دوست
دنیا ۽ دوو ۽ رسم ۽ تو ہم بود سہتے

گول نشاں شکلیناں حکمانی زیملاں شل
مارا نہ وارنت زاناں دنیا ۽ دوو سہتے

مے گلے زندے / راہِ دور بیگواہ
 ما دنی راہِ / ہمسفر بیگواہ

برہنگے درچک انت / کینگے کستے
 دوستی مہرے / تاکے بر بیگواہ

ہائل کوہیں / حاترا بیتاں
 چوہیلیں شہے / درے درے بیگواہ

ہر گورا بشکن / جاکے سلوات انت
 مے دپاں شہدیں / نون ہبر بیگواہ

کے بدنت مارا / و شبوتیں حالے
 دوست تتی / دروتانی نیر بیگواہ

129

شہدیں

شہدیں تراں زہر بیتگاں
مہر ہبر کھر بیتگاں

بھت تتی وشی بہ بنت
رنجانی من ہر بیتگاں

مرچاں دل گار انت قرار
دست کتی سحر بیتگاں

تتی ہوری چو جنت
پیسر ہے شہر بیتگاں

نوبتاں مہر شמוש
دیر انت بدک دھر بیتگاں

130

وہد ۹ قسمت / زندگانی دلبر انت

واگ ۹ منگیر ۹ / پل ۹ / عنبر انت

گلکشاں چے ، ماہ ۹ / شیریں ماہکاں

آگلیں صورت گش کے / بے درور انت

چہ ہبر کوہان ۹ / کپ کنتیں بلے

کے مروچاں حمل ۹ / کے کبیر انت

آجوتی ء کتر ء / گپ یہ نہ کت

آ وتی وارڈ ء / مروچاں ممبر انت

گم جتیں سیاہیں / شپانی آسر ء

بے ترا سارتیں سمی / ہم انگر انت

واہگ ء راہ ء / کہ ذی قریاں بوت

قاضی ء مرچی پہ / کے بے ء شر انت

واہگاں زرد ۽ / کدی ہون مکن

شہ من ۽ دوری ۽ / نیمون مکن

آہگ ۽ حال ۽ / وتی راہ بدے

پمن ۽ / حشکیں / سلام / گون مکن

واہگی سبز ایتگ / مہرانی کشار

ایشی بے مہری ۽ / چو رون مکن

ما ترا زانان / وتی ساہ ۽ بدل

تتی تماہ ۽ / بگش / دل چون مکن

لذتاں درد ۽ / بگر شہدیناں

تو چہ کیفاں / علی نیمون مکن

زندماں ۽ براہ / تتی بچکندگ انت
 کل جہان دید ۽ / تتی وازمندگ انت

کنت ہبر گوں زحم ۽ / تیر ۽ توپکاں
 چوں گشے کہ راج / تتی وانندگ انت

شہر منی پلٹیں / گوں آساں جمبلوک
 تتی دوار ۽ / ماڑیانی بندگ انت

مے جبین ء آس / روک انت چے ترا
 کار تئی گوں دوست ء / بیلاں کُندگ انت

بس ہمے کار انت / منی مرچاں امل
 گوں تئی یاتاں / تران ء یندگ انت

تنگنہ آب / حیات زاناں علی
 رستریں دھر ء / دنیگہ زندگ انت

135) ڈیھ ۽ حال

(کولواہ ۽ واقعہ ۽ رند)

دور نندیں / بیل پُرس اُنت

ڈیھ ۽ باریں / حال چون اُنت

کیچ چون اُنت / شال چون اُنت

سُرمگس بولان چون اُنت

اے بزان ات ہمبلاں کہ

نشتی اُنت اے / راج انگت

پتِرا پُرس ۽ مروج

سرزمین ۽ پُستگانی

ہوں / رہتگ / ہر / گورا

مکھیں / ماسانی / ڈڈر

سُتگ / بُن / گپتگ / انت

گوندوکیں / آ / یاسمین / ء

نازکیں / بدن / ء / سرا

تیراں / گورت / ات / ہور / ء / پیما

مشکے / آ / گسٹانی

کولواہ / ء / پُگانی

یا کہ / وہ / اکتوبر / ء

تاسپیں / بچانی / یات / ء

زار / جنت / انت / آزماں

کے / شموشیت / انت / ایشان / ء

کے / شموشیت / انت / وت / ء

تو بے / شیوار / بو / نوں

شری / ء / سستا / بکن

پ / وتی / رکھینگ / ء / ء

پ / وتی / سیت / ء / نپ / آں

تتی / زمین / اش / رُهن / کُرتگ

ء تتی حق ء / و رانت

وت گڑیں / راہد ربر آنی

کار ء / پدا پیدا اور انت

چہ تتی ریپنگ ء اے

نعرہاں نوکیں جنت

اے ترا ویم ء وینت ء

وت رونت پشتی سرپ ء

ہوں بہایا تتی گرنت ء

ایمن ء / نندانٹ پدا

تو سرا ہوش کن وتی ء

پندلان اش ہم بزاں

اے وتا حاکم گشت ء

بزرگ ء / دھقاں ترا

در پہ در تو چہ ازل ء

وش ء وش حال اے مدام

تو دل ء وش تے کہ بانداں

اے تتی دست ء گرانت

سر بیئے تو منزل ء ء

ایمن ء نندے چہ دل

اے دُرہا دروگیاں ہبر انت

اے دُرہا مکر ء فریب

یل بدے اے ہوں واراں

یل بدے اے راہبراں

چہ گلہاں نوکیں صباہے

سہہ شیاں زند ء بسوچ

اے بزاں کہ تو اے پلہاں

سرزمین ء واچھے

گلائی ، مہوشانی یات سوچ انت
 من ء برپیں شپانی یات سوچ انت

کُت اوں آسر وفا ء چلتن ء را
 کیا مہر ء کپ آنی یات سوچ انت

کہ پُل ء سِنگ ء ارساں شلیناں
 آ باگ ء بُلبلانی یات سوچ انت

کُتِ اِش تالان رُثْنِ مَن جِهانِ ءِ
 هِما جِوانِی سِراَنِی یاتِ سِوِجِ اِنْتِ

مِروِچاں دِل گُشیتِ تِهنا بَہ نِنداں
 کَہ مارا مِہولانی یاتِ سِوِجِ اِنْتِ

عَلی گالاں کِما مُروارِوایناں
 ترا کَہ دُرِ دِپانی یاتِ سِوِجِ اِنْتِ

○

(۱۴۱)

مہلبیں نوو ۽ وڈا زند گوزیت
صُحْب ، بیگاہ بیت جند گوزیت

ما کہ ایوکی ۽ / عمرے گوانینت
تو ہوں تہنائیں شپ یہ یند گوزیت

تو وٹا لیک نئے / کہ روج ۽ درور
مے سر ۽ شپ جنتیں ہوں زند گوزیت

بیت زرد ۽ / اگاں مہرانی طلب
 کھر ۽ ہر / اہتگنیں گورگند گوزیت

تو اگاں بُست نہ کت / سال ۽ واپ ۽
 مُرتگ ۽ ، وش ۽ کم / چو زند گوزیت؟

جہد ۽ آساپ ۽ / گوں یا سملین (i) ہوار
 زند ۽ سرگوستگنیں / "ازگند" (ii) گوزیت

(i, ii, جیونی ۽ شہید)

زندہ بیگواہی (143)

نوکیں کرن ۽ اٹکن انت ۽
مہر ۽ کھر ۽ اے جہاں
آدم ۽ اوبادگانی
حق گار انت ، راہ گار
شپ جتیں زند ۽ نہ گنداں
رژن ۽ برمش یے ہم کدی
گٹرنگ انت ، ناوراہیانی
بنت انت آماج ہر دم ۽
زاننت ۽ فہم ۽ اے زہر انت
ماونیں راہ ۽ گسر

زند ۽ جنجالاں گرودار
 روچے صد رندا مرنت !!
 زندہ بنت انت وت سرا
 نوکیں کرن ۽ اتکن انت ۽
 درد ۽ اندوہ گیشتر انت
 ہر گورا چارنت نہ گنداں
 مونس ۽ غموار پہ وت
 مہر ۽ کھر ۽ اے جہان ۽
 آدم ۽ اوبادگاں
 گاری ۽ گمّساری ۽ تئی
 لانک بستگ مستراں
 ایٹمی تراک ۽ ہبر کہ
 شنگ بیتگ ماں جہاں
 تو گش تے کہ اے روا ہم
 من نہ اوں کتر چہ کس
 آ کہ جنت ٹاھے بزاں کہ
 مس بتیں چوں چک ۽ پد

145

تو ہوں دڑمن آدمی ء

آ ہوں رڈن ء وشنیتک

اے وڈیں کارانی آسر

زند ء بیگواہی انت ء

رڈن ء ارواہ ء کُشگ

او وتن پلین / شرترے کلاں
جی تئی زید / گوارگ ۽ پلاں

جی تئی کوچگ / گریشگ ۽ سولاں
لائق سیل انت / سرمگیں بولاں
او وتن پلین / شرترے کلاں

ما کنیں عمد / مارویں ویم ۽
چو دگہ ڈیھ / راجانی پیم ۽
او وتن پلین / شرترے کلاں

۶۴۶

ما تئی براہ ءِ / تو مئے شان مئے
تو مئے ساہ ءِ / تو مئے جان مئے
او وتن پلئیں / شرتر مئے کلاں
جی تئی زید ءِ / گوادگ ءِ پلاں

”نیادانی بہشت“

مہر ۽ زمین ۽ آزماں
 مہرانی روج ۽ شپ وتی
 نیادانی مے بہشت ۽
 وش رنگ انت زندمانی

قندیلاں واہگ ۽ بلیں
 ہمراہ ۽ دوست ہمدلیں
 چلہ بہ بیت انت یا ہتم
 نیاد انت مے شہد شکلیں

149

سار تیں سمیں گوں و شبو آں
پر کیفیں ساہت ء و ماں
ناز نیک جتہ مے راہ سراں
پھل ء و گلاب ء و گوارگ آں

وش رنگیں زندمانی ء
دردانی آشنائی ء
وہدے سرپ انت زہیر ء پل
زردانی بے قراری ء

صوت (150)

بیا دل ۽ دوست / منی مُدّت یہے گوستگ
دل وتی مس / گوں سانکلاں بستگ

گوں تئی یات ۽ / وسوساں بازیں
چون بگوانیناں / اے شپاں دراجہیں
درد ۽ رنجانی / جڑاں مے سرا بستگ

مےھیالانی تو / گلہیں سنج ۽
تو منی وشی تو / دوا رنج ۽
بیاکہ امروز ۽ / غماں دل منی درشتگ

751

یل کناں من تتی میتگ ء شمر ء
بے ترا زوراں چے کناں دھر ء

تو من ء دوست منی نیم رها اشتگ
دل وتی من گوں سانکلاں بستگ

152

راجی صوت

بیا کنیں عہدینے کہ وتی ڈیھ ۽
دوستی ۽ مہر ۽ جنت یے سازیں

کیلگ ۽ کوچگ بندن ۽ کوراں
سمبھ ایناں گوں واہگ ۽ ہوراں
بیا کنیں عہدینے کہ وتی ڈیھ ۽
دوستی ۽ مہر ۽ جنت یے سازیں

153

ما وتی ڈیھ ۽ / واجہ ۽ حاکم
ما یلیں دھقاں / ما شپانکیں ہم
بیا کنیں عہدیے کہ وتی ڈیھ ۽
دوستی ۽ مہر ۽ / جنت لے سازیں

مہنت ۽ جُہد ۽ / نوبت لے کاریں
وشدلی آنی / سُوگہاں چاریں
بیا کنیں عہدیے کہ وتی ڈیھ ۽
دوستی ۽ مہر ۽ / جنت لے سازیں

154

صوت

دل ۽ چہ مے کدی تو درنیائے
کیا گشتہ کہ تو اچ من جتائے

تتی ۽ دروانگی
منی ۽ دیوانگی
منی ۽ یات

مباتیں ۽ ہج
روا تیں ۽ دیم
تہائے ۽ ہیالانی

گلاب ۽ گواڈگاں تتی رنگ زرتگ
بدن تتی زمزم ۽ آپ ۽ گوں شُستگ
کھیانی ۽ پری ۽ لکھے

155

من آں کہ درد ۽ سوغاتاں سماراں
وتی ارسانی بچکنداں کماراں
شیانی زیر ۽ تو وشتیں صباہ

علی ۽ شاعری ۽ تو زبان تے
گلہیں مہرانی ۽ شہدیں جہان تے
وتی جند ۽ چہ انگت بے سماہ

صوت (156)

سرتاج تے / گلے کاڑانی
شے آل من / تتی توحانی

نیاد ے / ساہتاں بے ساریں
یکے دومی ے / ما چاریں
دوست ے / سک من ے / تو جانی

نود ے / شنزگ ے / بیاہاتے
کوش ے / کشگ ے / بیاہاتے
جی تتی / پرپکیں / پادانی

157

شہد ءِ شکلیں بچکنداں
لٹھاں تتی غزل پر بنداں
مہگونگ منی و ابانی

ملان ءِ پدا تو بیائے
اوستانی گلہیں بانگواھے
بانور ءِ منی مہرانی

شوہاز

158

ہزار نازیں گلئیں مہکج
توے بے درورے بے مل
منی شعرانی براھے تو
پہ تو من شعر پر بنداں
ترا لبزاں گوں سنگاراں
دل ے جاگہ کت ے توے
تئی چمانی توکا من
مدام ے دیستگوں مریے
تئی بچکندگ انت لہمیں

گلاب ۽ پل رچنت انت
 تتی نیم چمی ۽ چارگ
 بر ننت عقل ۽ مے ہوش ۽

تتی نرمیں رواجانی
 کناں تو سیپ ہزار رنگ ۽
 تتی گپ ۽ تراں شہدیں
 دیاں زرد ۽ تاہیریلے
 تتی بالاد ۽ بے مٹیں
 انار رنگیں انارکانی
 گلاب رنگیں تتی رکانی
 خماریں دیدگ انت کدہ
 تتی برواں کمان انت دوست
 تتی شلتیں متاچانی
 تتی ملگور ۽ بیکانی
 تتی نازا کس دستانی
 تتی شر رنگیں پادانی
 کناں تو سیپ ہزار رنگ ۽

سمیں تے تو صباہانی

توے ورنائی پُلانی

تو و شبوئے گلابانی

پری رنگ من تئی دابانی

کناں تو سیپ ہزار رنگ ء

ہزار نازنیں گلن مہج

بلے اے تو ہوں زانے کہ

ترا را سازنتگ اللہ

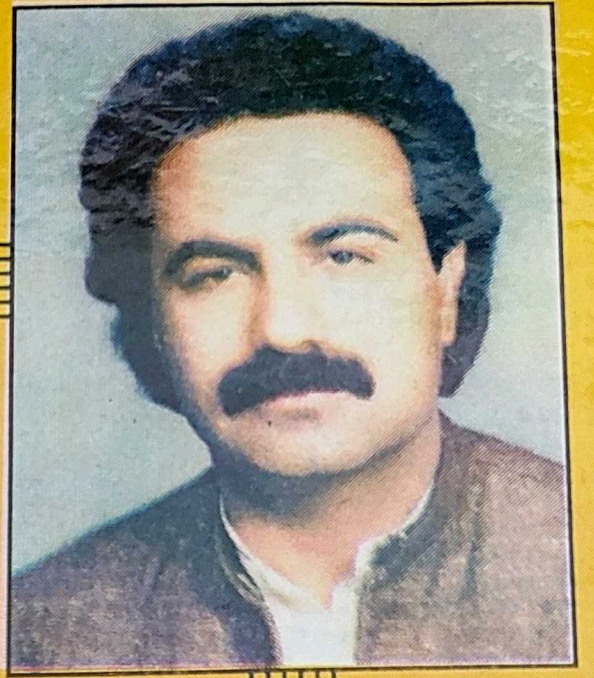
وتی دستاں گوں او مہج

کہ وهدئے گیگ ء گور بو تک

گڈا ویم داتہ دنیاہا

ترا دیستہ کہ من وهدئے

گش نے شوہازنتگ جند اوں

وہدیکہ دل ۽ بے گوانکی مہلبیں زھیرانی ماہکان ۽ زمیل ۽ ابدمانی بکشان
بے تواریں الہاں بیت۔

وہدیکہ شب درد ۽ دامن ۽ زندمان ۽ توش ۽ لیکو ۽ سارتیں
امباز ۽ باھوٹ الہان بیت۔

وہدیکہ یک مردے ۽ ناامیتیں زند ۽ بے مرادیں غم سرجمیں
راج ۽ پریات ۽ دروشم زوریت۔

وہدیکہ گنوکی مہر ۽ پلگاریں ستر ۽ پلو ۽ وژنام بیت۔
وہدیکہ راہسر ۽ اشکر گلاب جوڑ بیاں راہگوزانی پاداں واس
گرنت۔

گڈا یک ابتکے پہ ڈیھ ۽ ہاک ۽ موگک ، ہیالانی تراشتگیں
زیبائی ۽ شوہاز ۽ بنام بیت ۽ علی دوست بلوچ ۽ شاعری ٹہیت۔

